

Sygn. akt IV KZ 29/15

POSTANOWIENIE

Dnia 26 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 26 maja 2015 r.,

w sprawie z wniosku **M. J.**

o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 26 marca 2013 r., sygn. akt XXIII Ka 139/13,

zażalenia złożonego przez wnioskodawcę na zarządzenie Zastępcy

Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z dnia 27 lutego 2015 r., sygn. akt II AKo 17/15,

w przedmiocie odmowy przyjęcia własnoręcznie sporządzonego przez ukaranego wniosku o wznowienie postępowania

p o s t a n o w i ł:

zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Ukarany M.J. złożył własnoręcznie sporządzony wniosek o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 26 marca 2013 r., sygn. akt: XXIII Ka 139/13, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 19 grudnia 2012 r., sygn. akt: II W 371/11. We wniosku wskazał na bezpodstawność żądania sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania przez profesjonalnego pełnomocnika. Zarządzeniem z dnia 29 stycznia 2015 r. wezwano wnioskodawcę do uzupełnienia braku formalnego przez sporządzenie i podpisanie wniosku o wznowienie postępowania przez adwokata lub radcę prawnego pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku. Ukarani po otrzymaniu wezwania do uzupełnienia braku, (k. 21) braku tego, we

wskazanym terminie, nie uzupełnił. Wobec tego zaskarżonym zarządzeniem odmówiono przyjęcia osobistego wniosku wnioskodawcy o wznowienie postępowania.

Na to zarządzenie zażalił się wnioskodawca i wniósł o jego uchylenie i nakazanie skierowania wniosku do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie. Wniosek o wznowienie postępowania, o ile nie pochodzi od prokuratora, aby był skuteczny prawnie, musi być sporządzony przez adwokata lub radcę prawnego (art. 545 § 2 k.p.k.). Ten nieusuwalny przymus uzasadniony jest tym, że wniosek o wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania to wysoce sformalizowany, nadzwyczajny środek zaskarżenia, co oznacza, iż tylko podmiot dysponujący fachową wiedzą i umiejętnościami - jakimi nie dysponuje strona postępowania - jest w stanie ocenić warunki do wystąpienia z tym wnioskiem, a następnie sporządzić go w zgodzie z wymogami prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2014 r., sygn. akt: V KZ 19/14. LEX nr 1466247). Wnioskodawca w osobistym, kolejnym już wniosku o wznowienie postępowania zastrzegł, że bezpodstawne jest żądanie od niego aby wniosek ten został sporządzony i podpisany przez zawodowego pełnomocnika. Dla uzasadnienia swojego zastrzeżenia odwołał się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, Trybunału Konstytucyjnego i unormowań ustawy zasadniczej. Wbrew twierdzeniom skarżącego przywołane przez niego, na uzasadnienie trafności wywodów zażalenia, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2013 r., sygn. akt: IV KZ 13/14 nie daje podstawy do wysnucia wniosku o możliwości złożenia przez wnioskodawcę osobistego wniosku o wznowienie postępowania. Wskazane orzeczenie uchyliło co prawda decyzje organu sądowego w przedmiocie odmowy przyjęcia osobistego wniosku o wznowienie, jak też w przedmiocie odmowy ustanowienia skazanemu obrońcy z urzędu celem sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania, ale u podstaw tego rozstrzygnięcia legły zaniedbania organów sądowych popełnione przy rozważaniu kwestii powołania dla skazanego obrońcy z urzędu. W tezie tego orzeczenia odwołując się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 października 2013 r. K. 30/11 przesądzającego o

konieczności stworzenia mechanizmu zaskarżalności rozstrzygnięć podejmowanych na podstawie art. 81 § 1 w zw. z art. 78 § 1 k.p.k., wskazano jedynie, że dopóki nie dojdzie do odpowiedniej zmiany przepisów, Sądy w sytuacji powzięcia decyzji o odmowie wyznaczenia obrońcy z urzędu, powinny wprost stosować przepisy ustawy zasadniczej dotyczące prawa oskarżonego do obrony. Przedmiotem tej sprawy nie była jednak odmowa ustanowienia dla ukaranego adwokata z urzędu dla sporządzenia wniosku o wznowienie, gdyż takiej inicjatywy w przedmiocie ustanowienia adwokata ukarany nie przejawiał. W tej sytuacji przywołane orzeczenia nie mogło znaleźć zastosowania w jego sprawie.

Odnosząc się do podnoszonego w zażaleniu ograniczenia przez omawiany wymóg formalny, określony w art. 545 § 2 k.p.k., prawa do sądu w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP należało stwierdzić, że z treści art. 176 ust. 1 Konstytucji wynika, iż postępowanie sądowe co do zasady jest dwuinstancyjne, ale postępowanie w przedmiocie wzruszenia prawomocnego orzeczenia jako postępowanie nadzwyczajne ma charakter ograniczony. Wniosek o wznowienie postępowania dotyczy orzeczenia prawomocnego, świadczącego o prawidłowości ukarania, nie jest więc kolejnym środkiem odwoławczym, wywiedzionym na rzecz osoby korzystającej z domniemania niewinności. W końcu należało stwierdzić, że ustanowiony w treści art. 545 § 2 k.p.k. przymus adwokacko-radcowski nie zamyka stronie prawa do sądu, gdyż podejmując czynności zmierzające do wznowienia postępowania może skorzystać z pomocy ustanowionego przez siebie profesjonalnego pełnomocnika. Wniosek o wznowienie postępowania może być również ponawiany (jeśli nie wskazuje tych samych podstaw).

Z tych względów postanowiono jak na wstępie.